

انتشارات دانشگاه کردستان

شرح پارسه همزیه نالے

هاده رضوان

پیر رنجور

(شرح پارسی همزیه نالی)

عالمی روضا

انتشارات دانشگاه تهران

۱۳۸۹

پیر رنجور

(شرح پارسی همزیه نالی)

هادی رضوان

انتشارات دانشگاه کردستان

۱۳۹۹

عنوان قراردادى: همزیه، فارسى، شرح
عنوان و نام پدیدآور: پیر رنجور (شرح پارسی همزیه نالی)/هادی رضوان.
مشخصات نشر: سنندج : دانشگاه کردستان، انتشارات، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری: ۱۱۱ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۰۲۴۶-۱
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتاب حاضر شرح قصیده‌ی «همزیه» تألیف خدر نالی است.
موضوع: نالی، خدر، ۱۸۰۰ - ۱۸۵۶ م. -- نقد و تفسیر
موضوع: نالی، خدر، ۱۸۰۰-۱۸۵۶ م. همزیه -- نقد و تفسیر
موضوع: شعر عربی -- قرن ۱۹ م. -- تاریخ و نقد
موضوع: Arabic poetry -- 19th century -- History and criticism
شناسه افزوده: نالی، خدر، ۱۸۰۰-۱۸۵۶ م. همزیه. شرح
رده بندی کنگره: PJA۴۸۰۶
رده بندی دیویی: ۸۹۲/۷۱۵
شماره کتابشناسی ملی: ۷۳۹۴۶۷۶
وضعیت رکورد: فیبا

پیر رنجور

(شرح پارسی همزیه نالی)

ترجمه و شرح: هادی رضوان
(عضو هیئت علمی دانشگاه کردستان)
صفحه آرایى: امیر نحوی
طراح جلد: خالد مهدویان
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۹
ناشر: دانشگاه کردستان
تیراژ: ۱۰۰۰

فهرست

۷	یشگفتار.....
۹	مقدمه.....
۲۵	شرح پارسی همزیۀ نالی.....
۱۰۱	همزیۀ نالی.....
۱۰۹	مراجع.....

پیشگفتار

ملا خدر میکانیلی شهرزوری جاف (متخلص به نالی)، از پیشتازان شعر کلاسیک کُردی در امارت بابان به حساب می‌آید که شخصیت علمی و ادبی او - آن گونه که در مقدمه هم به آن اشاره خواهیم کرد - در زمان حیاتش نیز مشهور آفاق بوده است. او افزون بر آنکه از برجسته‌ترین شاعران مکتب شعر کلاسیک کُردی به حساب می‌آید، از دانشمندان دوران بوده و به خصوص در ادبیات و شعر عرب از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بوده است. مقدمه عربی شرح کتاب مناظر الانشای خواجه عماد الدین گاوان و این قصیده همزیه عربی او، دو شاهد صدق این مدعایند.

شخصیت برجسته نالی از یک سو و زیبایی این قصیده از دیگر سوی، باعث شده است تا مولف کتاب *نُزهة الفکر*، آن را بر خلاف عادتش به تحاملی نقل کند و امروز این قصیده، به یمن آن ثبت و ضبط در اختیار ما است.

همین قصیده و توضیحات حضراوی صاحب *نُزهة*، حاکی از آن است که نالی به گمان راجح، دیوان شعر عربی هم داشته است که امیدوارم روزی از گوشه کتابخانه‌ای یا از لابه‌لای مجموعه‌ای جمال خود را به دوست‌داران

نالی اندکی بیشتر به پارسی خوانان شناسانده شود. افزون بر این تأمل در این همزیه و مقایسه آن با برخی قصایدِ گُردیِ شاعر بر زوایایی پنهان از زندگی در غربتِ او پرتو خواهند افکند.

همزیه نالی ۱۱۶ بیت دارد و در بحر خفیف سروده شده است. از میان فرهنگ‌های عربی از أساس البلاغه، القاموس المحيط و لسان العرب و از میان فرهنگ‌های فارسی از لغت‌نامه‌دهخدا بیشترین بهره را گرفته‌ام و در حد امکان و توان کوشیده‌ام ترجمه‌ها روان و دقیق باشند. برخی از ابیات در کتاب حضراوی درست ضبط نشده‌اند؛ آنجا که توانسته‌ام، چنین ابیاتی را تصحیح کرده‌ام و در غیر این صورت به همان حال گذاشته‌ام. در مقدمه، نمایی کلی از قصیده بیان شده است اما معلومات تازه‌ای که این قصیده به دست می‌دهد، باعث شد تا از آوردن شرح زندگانی نالی به آن صورت که در منابع دیگر آمده صرف نظر کنم و شرح حال شاعر را به گونه‌ای دیگر بیاورم با تکیه بر روزگاری که نالی در حجاز بوده است.

همین‌جا واجب است تا قدردانِ مهرِ دوست و همکار ارجمندم جناب آقای دکتر عبد الله رسول نژاد باشم که بر من منت نهادند و این شرح مختصر را صبورانه بازبینی فرمودند و کاستی‌ها و لغزش‌های آن را به این حقیر تذکر دادند و با بیان نکته‌های ارزشمند خود بهره‌مند فرمودند که خدایشان مزید توفیق عنایت کناد!

هادی رضوان

شهریور ۱۳۹۹ ش